

gam. Ma már a második. De igaza volt. Sanyi nagyon jó ember. A golyó körülbelül a kocsi fölé ért, és hirtelen beomlott alatta valami.

Ennyi elég lesz, mondta az öreg.

Meghívom magukat ebédre, mosolygott az öregasszony.

Nekünk még nagyon sok munkánk van itt, vetettem ellen.

De azért elfogadjuk a meghívást, igazított ki Sanyi.

Perneczky Géza

HÁROM ETŰD

1. Lovak és gyerekek

Ahogy maga mögött hagyta a gyerekkorát, visszatekintve úgy látta, hogy csak egy kastélyszerű épület maradt meg belőle. Repkényvel befutott meredek falakkal, ha kívülről nézte, belülről egymásból nyíló világos szobákkal, amelyek, ahogy sorakoztak, egyre halványabbaknak látszottak.

A részletekre pedig úgy emlékezett, mintha az ablakokon jobbra-balra kitekintve tájakra nyílt volna kilátás. Élethűen berendezett dobozokat látott, amelyek mélységet és frissen zöldellő mezőket sejtettek. Ha rájuk gondolt, jól látta a szülővárosát is minden részletével. Középen a szentháromságszoborral megjelölt főteret, lejjebb a tó vizét és a távolban, a ködbe vesző túloldalán a kékes fátyolba vont, szelíd hullámvonallá simuló hegyeket. A közelben ott járt az utca népe, a sokaság. Délelőttönként a bevásárlásait végző asszonyok, délben az iskolából kirajzó táskás gyerekek, estefelé meg az idősebbek, ahogy óvatosan lépkednek. Vasárnap délután pedig megtelt az Erzsébet királyné útja, az a lejtős utca, amely a tóparthoz vezetett. Ellepték a partot az emberek, és ahogy közeledett az este, egyre hosszabb lett az árnyékuk az aranyló napsütésben.

Akkoriban még állt a nyitott zenepavilon rácsszerkezete lent a tóparti sétány mellett. Itt, a zenepavilon előtt látott először lovakat ugrató huszárokat, persze azokat is a napsütés karamellszíneivel kifestve. Nyáron történt, és az is biztos, hogy az ünnepség valamelyik vasárnapra esett. Meg nem mondaná ma már, hogy miféle ünnep lehetett – kisgyerek volt, és nem tartotta fontosnak, hogy odafigyeljen, amikor a felnőttek az okairól beszéltek. Csak arra emlékezett, hogy az egész család ott ült azoknak a teraszoknak az egyikén, amelyek a part menti szállodához tartoztak, és lépcsősen voltak elosztva, ahogy a sétány felé lejjebb ereszkedtek. A pavilonban katonazenekar játszott, egyébként azonban nem ez volt az igazán érdekes. Mindenki a huszárokat nézte, akik előrukkoltak, és mutatványokat végeztek.

Egy lekváros lángos volt spárgán fölakasztva olyan magasra, hogy a lángos a lovon ülő embernek éppen a szájamagasságában legyen. A huszárok pedig – talán négyen vagy öten lehettek – hátratették a kezüket, körülbelül úgy, ahogyan később, az iskolában, az óra alatt kellett hátratenni a kezét. És a combjukkal irányítva a lovakat, megpróbálták közelebb jutni a lángoshoz, hogy nagyokat haraphassanak belőle – miközben az arcuk csupa lekvár lett. A lángosba egy ezüst pénzérme volt belesütve, és az volt

a nagy kérdés, hogy mire elfogy a lángos, kihez kerül a pénzdarab. Az emberek teli torokból nevettek, de a végén tényleg sikerült, hogy az egyik huszár győzzön: kivette a szájából és magasra emelte a csillogó érmet.

Később aztán, amikor a premontrei atyákhoz járt, mert gimnazista lett, kezdett nem törődni ezekkel a kisgyerekkorából őrzött emlékeivel. De az első latinórák mégis visszahoztak valamit abból is, amit a lovak meg az emberek, így, együtt jelentettek. Agricola terram arat – a földműves szántja a földet –, ez volt az első mondat, amely ott állt a tankönyvben. Ha arra gondolt, hogy a lovakat régen latinul nógatták, rájöhett arra is, hogy a lovak majdnem annyit értettek latinul, mint az első osztályba járó gimnazista gyerekek.

Az viszont még korábban történhetett, hogy az apja elvitte egyszer a város határában álló hercegi istállókhöz. Megvoltak ezek az épületek később is, amikor felnőttként újra felkereste őket, igaz, akkor már erősen omladozóféiben. De még romjaikban is kivethető volt, hogy klasszicista oszlopsor díszítette őket, és jól emlékezett arra is, hogy az apja azt mesélte róluk, hogy a belső részletek, például a jászlak, amelyekből a lovak abrakoltak, hófehér márványból készültek. A herceg versenylovakat tenyésztett, és – ahogy az apja mesélte – a lovak ezekben az istállóban jobban éltek, mint otthonaikban az uradalmi cselédek. Az egész aztán azokban a hónapokban lett megint sokat tárgyalt téma, amikor államosították a premontreieket. Akkoriban nagyon sokat politizáltak a felnőttek, és mivel közben már tizenkét éves lett, kezdte érteni, hogy mi aggasztja őket. Igaz, nem mindent értett meg egészen. Egyszer megkérdezte az édesapját, aki mérnök volt, hogy melyik pártra szavazott, mert országos választások voltak éppen. Hát arra, ahol a gépek vannak – hangzott a felelet. Nem tudott kiigazodni rajta, úgyhogy nem is firtatta tovább. Különben is, az államosításokat követően az ilyen témákat megint egyre nagyobb csend ülte meg – jobb volt nem kérdezni a felnőtteket.

Ami pedig a gyerekeket illeti, az volt számukra a legnagyobb újdonság, hogy a huszárlaktanyából iskola lett. A városban addig is volt egy polgári iskola meg egy líceum is a lányoknak, amit a kedvesnővérek vezettek. Azok, akik korábban ide jártak, meg az alsó tagozatos gimnazisták is, nos, ezek most mind általános iskolások lettek. Ennyi gyerek számára csak az egykori huszárlaktanyában volt elég hely.

Az istállókból pedig, amelyek ott sorakoztak a laktanya udvarán, járási méntelep lett. Ekkor látott először gyönyörű lovakat, például arab és angol telivéreket, olyanokat, amelyeket talán a herceg is tenyésztett. Csakhogy ezek nem versenylovak voltak, hanem tenyészállatként tartották őket. Az persze ritkán fordult elő, hogy megengedték a csődörnek, hogy meghágja a kancát. Ott állt többnyire az állatorvos is hosszú tömlővel a kezében, és azon volt, hogy idejében odahajolhasson az ágaskodó ló alá. A gyerekek, akik azon frissiben lettek általános iskolások, és még csak néhány napja volt, hogy a laktanya lett az otthonuk, meg voltak ijedve, amikor először látták ezt. Attól féltek, hogy baj lesz belőle. De lassanként megtanulták, hogy mi a menetrend, és azt is, hogy a lovak – hiába látszottak annyira vadnak – nem sokat törődtek ilyenkor az emberekkel. Mivel a méntelepi forgalom a délelőtti órákra esett, tényleg sok néznivaló akadt a nagyszünetekben.

Érthető, hogy a szülőknek ez nem tetszett. Elhatározták egy értekezleten, hogy változtatni fognak az iskolán, és el is érték ezt azzal, hogy amikor vége lett a tanévnek, munkások érkeztek, és deszkakerítést húztak az iskolaudvar közepére. Az volt a célja a palánknak, hogy ne lehessen átlátni az udvar másik felébe. Amikor elindult a következő tanév, már tényleg ott állt ez a kerítés a lehető legrosszabb helyen. A deszkák azon-

ban, amelyeket az ácsok még a nyár elején szögeztek fel, nyersek lehettek, úgyhogy később, a nyári melegben száradni és vetemedni kezdtek. Mire eljött a szeptember, az egymás fölé szegezett deszkák között hosszú, vízszintes rések nyíltak.

És azonnal, már az első nap kialakult az új rend: a nyolcadikosok hajoltak oda a palánkon megnyíló felső résekhez. Az alattuk lévő nyílásokhoz pedig – az egyre fiatalabb évjáratoknak megfelelően – az egyre kisebbek.

2. Andante con moto – levél barátnémnak

Azért írok, mert sikerült végre megtalálnom azt a felvételt, amit ígértem, vagyis Beethoven G-dúr koncertjét azzal az Helène-nel, akit te is láttál a múltkor a tévében. Már postára is adtam neked. Előtte azonban elolvastam a lemezhez csatolt kísérőfüzetet, és megtudtam belőle, hogy nem volt egészen pontos, amit róla meséltem. Mert nemcsak a neve francia, hanem ő maga is az. Mert bár igaz, hogy New Yorkban él, Provenceban született. Rögtön megértettem azt is, hogy miért volt az a benyomásom, hogy ha beletúrnék a hajába, kakukkfűillat szállna ki belőle. Egy provence-i lánynál ez csak természetes.

Most nyilván azt kérded, hogy éreztem-e a farkasok szagát is, de hát nem biztos, hogy nehéz az illatuk. Ez a lány komolyan veszi őket, és egy vármegyényi farmot tart fenn nekik valahol a Sziklás-hegységben. Van helyük hát arra, hogy csatangolhassanak, és ahhoz is, hogy megtisztuljanak a szélben. Másrészt pedig be kell vallanom, hogy nem a farkasokra figyeltem. Mert igazad van – micsoda egy arc! Olyan elhasználatlan, hogy érteni sem lehet. Talán Jeanne d'Arc volt ilyen, a győtrő csaták után is mindig megpihent és kisimult tekintetű gyerek. Vagyis nem annyira öreg, hogy az arcjátékával törődjön, ami a halál cinkosává teszi a felnőtteket. Egy gyerek arca mindig csak magával a gyerekekkel van tele.

Néha elfog a kísértés, hogy ne is emberi teremtményhez, hanem tájhoz hasonlítam őket. Például, hogy azt mondjam: Vannak tavak, amelyeknek, ha szélcsend köszönt be, és az égen éppen gyöngyházfényű fátyolfelhők ülnek, világítani kezd a felszínük, mert a víz annyira letisztult közben, hogy parttól partig nyújtózkodva képes arra is, hogy egyetlen nagy, elsimuló hullám legyen. A tó ilyenkor kifeszül, tükkéfényes lesz. Ha angyalok jönnek, és beletekintenek, lehet, hogy nemcsak saját magukat látják meg benne, hanem megtörténhet, hogy mi is észrevesszük őket, ahogy szeretkeznek, és lágyan elnyúlnak, felhígulnak a párává tisztult síkos ürességben.

Tudod, egy tóparton nőttem fel, és most, hogy mindezt felidézem, nagyon furcsa színben kezdem látni az összefüggéseket. Ott, ahol mi éltünk mint gyerekek, volt a közelben egy kastély is, egy barokk épület, és valamikor régen, a klasszicizmus éveiben járt ott valaki, aki elképesztőbb lehetett, mint a mesék varázslói, noha csak egy bécsi illetőségű uraság az, akiről beszélek – de hát nagy volt a sár, meg a rossz utak is elvették a kedvét attól, hogy gyakrabban látogasson ide –, mégpedig a Beethoven.

Összejöttek most ezek a dolgok, és lehet, hogy éppen Helène farkasainak köszönhetően. Micsoda öröm! Egy New Yorkba szakadt Jeanne d'Arc, persze páncéling nélkül, csupán kakukkfűillattal a hajában, és egy olyan füzetrel a kezében, amelybe a megfigyeléseit írhatná bele, de mi már tudjuk, hogy itt, a tóparton főként arra lesz jó a füzet, hogy fákkal és virágokkal rajzolja majd tele. Aztán itt van ez a nehéz eset, ez a hír-

telen indulatú, de mégis megejtően kedves és kiszolgáltatottnak ható, mert nagyothal-lással küszködő zeneköltő úr, akiről az a hír járja, hogy lovagolni szeret – de hát ki hi-szi el? Továbbá itt vagyunk mi, a gyerekek, és persze a nagy kutyák, ezek a tiszteletbe-li farkasok, amelyeknek, ha már nincs kéznél bestiárium, az a dolguk, hogy a termé-szet vadságát idézzék fel. Végül pedig az ifjú hölgy, a kedves várkisasszony, aki miatt összegyűltünk itt, mert ő az, aki eredetileg is ebben a kastélyban született. Nagyon szép abban a fehér ruhában, amelyet magasan, rögtön a melle alatt egy aranypánttal díszes selyemöv fog össze, és amelynek a hosszan aláhulló esése kirajzolja a fiatalos csípőt meg a keskeny rajzolatú térdet. A feltornyozott haja is antik formát követ. Nem kizárt, hogy ezt a frizurát akarta látni, emiatt vállalkozott a vidéki útra az a bizonyos Beetho-ven. A hölgyet egyébként úgy hívja a cselédség, hogy Terézke – ne tévesszük össze He-lène-nel.

Miféle multság vár most ránk? Azzal kell számolnunk, hogy nem lesz itt zenekar, mert alkatilag olyan ez a táj, hogy hiányoznak belőle a ciprusok meg az Itáliában ta-nult zenészek. Csak a bor jó valamennyire. Bele kell hát törődnünk abba, hogy az es-ti muzsikálásnál a hangszeres együttést a kutyák morgása és csaholása helyettesítse. Vi-szont van egy zongora a kastélyban, egy kissé lehangolódott klavikord, amellyel, saj-na, még a cintányért is pótolni lehetne, mert némelyik billentyűje, ha leütik, riasztó-an zajong, csaknem csörömpöl. De hát abban bízhatunk, hogy monsieur Beethoven ezt úgysem hallja meg.

Mivel neked is az tetszett, hát a G-dúr verseny lassú tételét játssza el a mester: An-dante con moto. És felhangzik a kimért ritmusú, meditatív hangulatú párbeszéd, ame-lyet a zongorista folytat a zenekarral a második tételben. Ott azonban, ahol a zong-o-ra abbahagyja, hogy a zenekarnak adja át a szót, nem emeli fel a kezét a klaviatúráról, hanem folytatja, és tovább játssza a zenekari passzust is a mester. Miközben, mivel majd-nem süket, ijesztő erővel belekiált a leütött akkordok közé: – Achtung! Der Orchester!

Helène nevet, Terézke is mosolyog, a kutyák vonítanak, és mi, a gyerekek, a zong-o-ra alá kúszva megpróbálunk téglát tolni a pedál alá. Aztán Helène megkérdezi Bee-thovent, hogy hogyan jutott az eszébe, hogy zongoraszóval kezdje el a tételt. Ez a kérdező-válaszoló, ide-oda lengő merengés a közben kialakuló ad libitum szünetek-vel, amelyekre egyébként kotta sincs, hiszen ezeket a furcsa pihenéseket hivatalosan még nem találták fel – szóval, hogy van ez ezzel a rezignáltan méla hanggal? Eddig az ilyesmi csak a filozófusokat érdekelhette. A valóságos dolgok meg a föléjük kigondolt égbolt határterületeinek a bebarangolása lenne ez? Mit hallgat el vele...

Helène lázba jön, képtelen abbahagyni, látszik rajta, hogy a ház boltozataig tornyo-suló zene, ezek a harangként konduló akkordok fellelkesítették, és most azon van, hogy ne engedje, hogy visszahulljon a hangulat onnan a magasból.

Elég művelt – sűgünk össze mi, a gyerekek. Terézke is rábólint, noha zavarban van, mert meglepte, hogy valaki a mester jelenlétében ennyire beszédes legyen. Beetho-vent azonban nem hatják meg a magasröptű szavak, és nem válaszol a hozzá intézett kérdésekre sem. Lehet, hogy nem is hallja, mi több, talán nem is látja ezt a New York-i leányzót. Csak akkor kapja fel a fejét, amikor az Bonapartét hozza szóba, és csatákat emleget...

És az éjszaka tényleg nyugtalanul telik el.

Reggel ugyanis a maestro arra ébred, hogy Helène ágyában fekszik, holott a lány csak kétszáz év múlva lesz hús-vér asszony. A bor lenne az oka?

Gond az ilyesmi, arról nem is szólva, hogy mennyire visszaélt Brunszvikék bizalmával is. Legalább a Terézke ne tudja meg. Lábujjhegyen próbál elosonni, de amikor egy pillanatra visszafordul a kapuból, megint csak erre az Helène-re esik a tekintete. A lány sudárabb, mint valaha, egy istennő pózába vágta magát, és úgy tekint a távozó után, mintha eszének és fiatalságának az üveghegyéről pillantana alá a klasszicizmus korára és az ott bonyolódó történetekre. Tényleg arcátlanság, hogy milyen fölényes: bal kézfeje egy farkas hátán nyugszik, a jobbjaival pedig derűsen integet. A Paramount stúdiók produkciói ilyenek – ki rendezte meg?

Beethoven nagyot sóhajt. Csupán álom – vigasztalja magát, vagyis semmi sem igaz belőle. Még szerencse! Majd beletúr a hajába, ahonnan rögtön egy egész seregélyraj röppen a magasba.

Igy, a kirajzó madarakat maga mögött hagyva, baktat vissza Bécsbe.

3. Az utolsó kocsi

Metróra szállt volna, de amikor elérte a peront, látta, hogy már bent áll a szerelvény. Nekiiramodott, és egy lendületes ugrással sikerült is elérnie. A metró meglódult, ő pedig egyensúlyát veszítve botladozni kezdett. Majd lezökkent az ülésre, és körülnézve megállapította, hogy kevesen utaznak. Újra felállt, néhány lépéssel a kocsi elejéig ment. Ott próbaképpen lenyomta a kilincset, de a következő vagonhoz átvezető ajtó zárva volt. Visszaült, és az utasokat nézte.

A környék lakói voltak. Táskájukat az ölükben tartó asszonyok, akik talán a vásárlásaikat végezték, meg üres kezű fiatalok, akikről hiába is próbálta volna leolvasni, hogy hová igyekeznek. Az aznapi kalandozásaihoz olyan vonalat választott, amely a kontinens felé haladva hagyta el Manhattant, és egy darabig Harlem meg Bronx utcái alatt futott, ha pedig néha mégis a felszínre bukkant, akkor – mint egy szellemvasút – látványos bemutatót kínált a Harlem Rivert kísérő romos gyártelepek, az ott húzódó elgazosodott telkek meg a graffitikkal telefestett betonkerítések és tűzfalak bizarr látványából. Volt mit néznie.

Az előző két napot Brooklynnak szentelte. Ide is metrón utazott, találmra szállt ki itt vagy ott. A legérdekesebbnek a feketék egyik negyedét találta. Alacsony házakból állt itt a bevásárlóutca, és annyira melegen sütött a nap a délelőtti órákban, hogy tárva-nyitva voltak mind a boltajtók. És az is jó volt, hogy az utcára néző küszöbre tették le a testes táskarádiójukat a helybeliek, akik maximumra csavarták a hangerőt, aminek az lett a következménye, hogy szinte pulzáltak a falak, ahogy a környék megtelt a szabadba áramló zenével.

Itt aztán véletlenül tanúja lett annak is, amint elfogtak egy, a környék üzlethelyiségeit kirabló alakot. Valamelyik boltos ismerhette fel, amint éppen a kirakata előtt téblábolt, nyilván arra várt, hogy elhagyják a vásárlók a helyiséget. Négyesével jártak a környéken a rendőrök, és másodpercekkel a riasztás után már a helyszínen is voltak. Hátulról ütötték le a férfit, ahogy az a boltba belépett. Amint azonban ezzel a megbilincselte kezű és atlétatermetű alakkal megint az utcára léptek, beleütköztek a tömegbe, amely az ott áramló emberekből gyűlt fel. Fenyegető moraj támadt, öklök emelkedtek a magasba. Hiába volt a rendőri kíséret, úgy látszott, lincselés lesz a vége. Az elfogott férfi felbődült, mint egy bika, és a megbilincselte két kezét cséphadarónak használva utat tört magának. Aztán felugrott a járda mellett parkoló autók egyikére, és ko-

csiről kocsira lendülve próbált menekülni. Így jutott el a következő sarokig, ahol megint a földre huppant, de ahol újra embergyűrű zárult szorosan köréje. Ilyen közletről érezni lehetett, hogy miféle bűz az, amit a halálfélelem izzaszt ki belőle. Végül sikerült a rendőröknek betuszkolniuk a járőrökcsijukba.

És az is csak véletlen volt, hogy rátalált ezután a galíciaiakra, arra a negyedre, ahol az utcákon kaftános, szörkucsmás zsidók közlekedtek. Sápadtak voltak itt az arcok, és fehérek a kezek, csak a ruhák színe volt antracitfekete. Egy iskolai osztály közeledett feléje, a selymes sapkácskák, amelyek alól vidáman kunkorodtak elő a gyerekek arcát két oldalról keretező pajeszok, a fejfedők is feketén fénylettek. Amint elvonult a csapat, kitűnt, hogy éppen egy hodályszerűen tágas bolt előtt ácsorog – az épület, ahogy a fura homlokzatával kinézett, régebben talán mozi lehetett. Tele volt a kirakata régi papírárúval, díszes vignettákkal és más érdekességekkel, úgyhogy győzött benne a kíváncsiság, és belépett. Egy szakállas óriás fogadta, aki a „can I help you?” szavak után magyarra váltott át. Mert elég volt pár szó, és máris elárulta, hogy honnan érkezett.

Valamennyi kelet-európai nyelven tudott társalogni a boltos, de hogy honnan való volt ő maga, ezt a kérdést nem hallotta meg. Viszont elmondta, hogy merre kell majd továbbmennie, ha lengyelek és oroszok lakta negyedeket keres, és azt is elárulta, hogy arrafelé vannak azok az utcák is, ahol magyarul beszélnek. Újra elindult, és csak akkor nézett megint körül, amikor gőz csapta meg az arcát, és ebben a párában főtt káposzta szagát érezte. Úgy gondolta, hogy itt cirill betűs feliratok fogadják, de nyoma sem volt semmiféle táblának – a déli harangszó kondult meg helyette. A járőkelők pedig sietőse fogták a dolgukat, mintha csak attól tartanának, hogy lekésik az ebédet. Rájött, hogy ő is milyen éhes. A szendvics viszont, amit elmajszolt, megint csak nem árult el semmit a környékről – McDonald’s volt a fazonja, és fillérekért vette a sarkon egy bódészerű helyiségben.

Míndez még tegnap történt.

Ahol ma járt, hiába is keresett volna európaiakat, noha az utcákat hollandok lakták régebben, ami kitűnt abból is, hogy a házak vörös téglából épültek. De az ablakokat fekete korom szegélyezte – stigmák voltak, amelyek arról árulkodtak, hogy lakatlanok az épületek. Legfeljebb hontalanok tanyázhattak bennük, akik az áprilisi éjszakákon, ha hűvösre fordult a hajnal, felbontották és eltűzték a parkettát, vagy pedig elégették az ott maradt asztalokat és székeket. A gázt és a villanyt már régebben kikapcsolták – nem volt semmi itt, ami robbanhatott volna, ezért pusztult olyan lassú tempóban a környék. Nem égett, hanem csak üszkösödött, ahogy a tűz, csendesen vándorolva, itt is, meg ott is magasra kanyargó füstkígyót eresztett.

Harlemről és Bronxról sok aggasztó történetet hallott, de hogy ezek mind igazak lettek volna, abban kételkedni kezdett. Nyugdíjazott tanár Európából, aki, ha éppen városnézőben jár, mélyebbre húzza a sapkáját – ez lehetett a pillanatnyi illetősége. Persze csak ő tudott róla, hogy mi a pedigréje, hiszen világos volt, hogy nem törődnek vele. Volt egy várostérkép is a zsebében, de azt se nagyon használta. Kiutazott valamelyik érdekesebb városrészbe, ahol aztán az utcákat róttá, majd pedig megint metróra szállt, és ha volt rá alkalom, irányt változtatott egy-egy forgalmasabb helyen. Hogy akadhatnak furcsa dolgok is, arra csak most figyelt fel, hogy ezen az utolsó kocsin utazott éppen.

Mert a szerelvény egy olyan állomáson állt meg, ahol teljesen kiürült a vonat. És noha itt is volt néhány beszálló, azok mind a metró elejét célozták meg. Már majdnem elindult a vonat, amikor a peronra egy kamasz robbant be, aki, hogy elérje az utolsó

kocsit, vadul vágózó hajrába kezdett. Az ajtó úgy csapódott be mögötte, hogy az ajtószárnyak majdnem ollóba fogták a testét. Két tenyérrel esett neki a szemközti falnak, kifújta magát, aztán körülnézett. És kiült az arcára a rémület, mert rájött, hogy nem ő az egyetlen utas a kocsiban, ott volt még ez az üldögélő alak is, aki visszanézett rá, és kíváncsian méregette. A srácban működésbe lépett a reflex, perdült egyet, menekülni szeretett volna. Néhány lépés után már a szerelvény végében volt, ahol belekapaszkodott a hátsó ajtóba. Majd pedig két kézzel kezdte rázni a kilincset – megpróbált kiugrani a szerelvény mögött hagyott fekete semmibe.

Úgy látszik, hasonlítok valakire – gondolta az utas, akire szintén átragadt a pánik, és érezte, hogy a torkában kezd dobogni a szíve. Aztán eszébe jutott valami, amire nem nagyon gondolt az utolsó napokban. New York-i ismerősei mesélték, hogy vannak rossz hírű vonalak, amelyeken expresszjáratok kerülnek el a veszélyesebb állomásokat. Míg az ugyanitt közlekedő lassúbb járatok mindenütt megállnak, és hogy legyen valaki, aki vigyáz a közrendre, a legelső kocsiban egy felfegyverzett rendőr kíséri a szerelvényt. Azt már nem részletezték, hogy mi történik akkor, ha valaki mégis ott felejtje magát valamelyik hátrább lévő kocsiban.

A srác most abbahagyta az ajtó ostromlását, és szembefordult vele. A hátát a vagon falának vetette, megpróbált megállni, látszott azonban, hogy meg-megrándul a teste – a visszafojtott zokogás volt az, ami megpróbált kitörni belőle. A fekete arcon kövér könnyecsek ülték, a két szeme pedig, mint két fénylő reflektor, óriásira tágult, szinte világitott a homályban. Látszott rajta, hogy feladta. És várta, aminek be kellett következnie.

Végre megmozdult az útitársa is. Felállt az ülésről, és úgy keresett magának másik helyet, hogy amikor megint leül, háttal legyen a gyerekeknek. És bár nehezebbre esett, nem fordult vissza többé. Sőt arra gondolt, hogy a következő állomásra érve is ülve marad majd. Legyen könnyű dolga a kölyöknek, ha nekiered.

KORNIS MIHÁLY LEVELE

Tisztelt Szerkesztőség!

Szaniszló Judit úgy döntött, hogy internetes blogján álnéven évek óta publikált szövegeinek egy velem együtt válogatott részével, a szüleitől kapott nevét biggyesztve följük, bekopogtat az Önök – ha szabad, a Ti –, illetve a (hivatalos) magyar irodalom nyilvánosságának ajtaján. Én beszéltem rá. Lehet, hogy rosszul tettem. Mentségeim között szerepeljen, hogy én a harmincadik éve körül járó és az internet blogvilágában már komoly és tartós olvasói figyelemmel kísért szerzőt komoly tehetségnek tartom. 2002 óta írok, de 2004 közepe óta meghökkentően egyenletes színvonalon. Nem verset, nem prózát, hanem valamit, blogot, amely körülbelül egy évtizede létezik a magyar elektronikus sajtó amúgy koszpecsétés égboltján, holott – szégyenünkre, akik nem vagyunk Heltai Jenők – még jó neve sincs ennek, mármint a blog műfajának, nemhogy kritikája vagy becsülete a magas irodalom szent berkeiben.